

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er med enkelte ændringer og justeringer en genfremsættelse af det af Socialistisk Folkeparti fremsatte lovforslag nr. L 102 fra folketingsåret 2003-04, jf. herom Folketingstidende 2003-04, forhandlingerne side 6236 og tillæg A side 3509 og 3512.

Ikke sjældent er der børn, som i samværsperioden udsættes for omsorgssvigt. Derfor vil det være hensigtsmæssigt, at statsamtets beslutninger angående samvær tager udgangspunkt i et hensyn til børnenes trivsel og ikke i et hensyn til forældrenes rettigheder. Forslagsstillerne mener, at hvis hensynet til barnets tarv skal være reelt, skal udgangspunktet for afgørelser i samværssager være barnets ret til begge forældre, og afgørelser om fastsættelse af eller afslag på samvær skal træffes med afsæt i barnets viden om eget liv og barnets forhold til og glæde ved samværet. Som en logisk følge heraf er det naturligvis afgørende, at statsamtet har kendskab til barnets mening, følelser og oplevelser. Denne viden kan tilvejebringes ved samtaler med barnet foretaget af en børnesagkyndig eller en anden med viden om og erfaring med samtaler med børn.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Ad nr. 1

I den gældende lovgivning er udgangspunktet at sikre forældrenes lige ret til samvær. Begge forældre har ret til samvær, medmindre det beviseligt er til skade for barnet. Det forekommer forslagsstillerne, at der i lovgivningen er indeholdt et for stort hensyn til forældrenes rettigheder, og at det er problematisk, at det ikke er barnets tarv, der er udgangspunktet for afgørelserne.

I Civilretsdirektoratets statistik 2003 om samvær, høring af børn, børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling, februar 2004, tydeliggøres det, at hensynet til forældrenes rettigheder er udgangspunktet

for statsamtets afgørelser. Endvidere fremgår det, at den mest almindelige begrundelse for, at statsamtet henholdsvis Civildirektoratet ikke ophæver et samvær, når forældremyndighedsindehaveren har bedt om det, er, at der ikke var dokumenteret omstændigheder, der kunne begrunde afslag på samvær. Den mest almindelige begrundelse (79 pct.) i de tilfælde, hvor der efter statsamternes afgørelser (fortsat) var samvær, var, at der ikke over for statsamterne var dokumenteret omstændigheder, der kunne begrunde afslag på samvær. Det er nogenlunde som i 2002 (74 pct.) (Statistik 2004 side 17). Civilretsdirektoratets begrundelser, når der (fortsat) var samvær efter afgørelsen, var i 71 pct. af tilfældene, at der ikke var dokumenteret omstændigheder, der kunne begrunde, at der ikke skulle være samvær (Statistik 2004 side 24).

En lovændring, som indebærer, at myndighederne ved afgørelserne af, om der skal være samvær eller ej, skal tage udgangspunkt i hensynet til barnet og ikke i hensynet til ligestilling mellem forældrene, vil være langt at foretrække frem for en lovgivning, hvor samvær bevilges, fordi det ikke kan bevises, at samværet er til skade for barnet.

At det er sådan, loven fortolkes, fremgår af Civilretsdirektoratets nyhedsbrev nr. 16 2002, hvor det tydeligt fremgår, at undersøgelser i samværssager starter med, at statsamtet indhenter information hos begge forældre, og at en videre undersøgelse kun finder sted, hvis »de foreliggende oplysninger [tyder] på, at der er større problemer omkring samværet«. Ligeledes fremgår det, at oplysninger primært hentes hos forældrene og andre myndigheder, og at en samtale med barnet først finder sted, hvis information ikke kan tilvejebringes på andre måder. Dette er oven i købet tilfældet i sager, hvor der er mistanke om omsorgssvigt under samværet. Dette mener forslagsstillerne er uheldigt, da barnets viden således ikke inddrages, hvilket i høj grad kan være til skade for barnet i sidste ende. For som det videre står i nyhedsbrevet, »har en bopælsforælder, der søger samværet ophævet under henvisning til, at barnet tager skade af samværet, sjældent mulighed for at indsende dokumentation for sine op-